

הדלקת נרות: 17:16

צאת השבת: 18:27

מוצ"ש לר"ת: 19:12

הזמנים לפי אופק ירושלים

שבת
פרה!
!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד

הרי את מקודשת לי

השיחה והתקשורת הם הבסיס שעליו מושתת כל הבית. על דבר זה כרתנו ברית והפכנו להיות נשואים. כשהחתן אומר לכלה: "הרי את מקודשת לי בטבעת זו", הוא לא נוגע בה אפילו לא באצבע קטנה אלא רק מדבר. ברגע שהוא אמר לה את המילה 'מקודשת' היא הפכה להיות אשה נשואה.

מה הפך אותם להיות אחד? מה שינה להם את הסטטוס? הדיבור והאמירה: 'מקודשת'. ללא אמירה זו לא הייתה כאן חתונה. נמצאנו למדים שהברית שנכרתה בין בעל לאשתו היא ברית של דיבור. במילה 'מקודשת' נורתה 'יריית הפתיחה' לכל השיחות המשותפות. השיחה התחילה על במת הקידושין, ותמשיך בבית, בחדר, בטיולים, ובמשך כל החיים.

בכל פעם שאיש מדבר עם אשתו הוא מקדש אותה מחדש. הקידושין אינם אקט שנעשה לפני מספר שנים, אלא תהליך שהחל באולם החתונה ונמשך כל הזמן. מכאן למדנו שאם מנהלים שיחות קבועות בכל יום, מתחננים בכל יום מחדש! לפני מספר שנים העברתי סדרת הרצאות בחו"ל בנושאי שלום בית וזוגיות. פגש אותי שם אדם עשיר מאד, וביקש ממני באותה הזדמנות לבוא אליו לחוג בית.

עליתי לבמה ומסרתי שם הרצאה. כשסיימתי, האורחים הלכו לבתיהם ונשארנו אני, בעל הבית ואשתו. שמתי לב שאשתו עצובה מאד. היא ביקשה לשוחח בבית. נכנסתי איתם לבית ושאלתי אותה: מה רצית לומר? היא פרצה בבכי, ואמרה: אני בדיכאון, אין לי חשק להתעורר, אני סובלת...

שאלתי אותה: איך קרה לה כדבר הזה? אתה אחראי עליה. והוא ענה: אני לא יודע... הארמון הזה שלה, הבריכה בחוץ שלה, המרצדסים בחניה שלה, וגם נתתי לה את כרטיס האשראי, אז למה היא לא שמחה? אמרתי לו: כי אתה לא שלה!!! והסברתי: אתה איש עסקים, כשהיא מתקשרת אליך אתה עונה בקוצר רוח, או לא עונה כי אתה בפגישות. בשבת אתה ישן כמעט כל הזמן, כי אתה מותש מהעבודה במשך כל השבוע... אתה יודע שלאשתך אין בעל?

והוספתי: אתה חייב לקבוע ביומן שלך זמן לאשתך כל יום. אם לא תעשה זאת, חלילה, כל העושר הזה עלול לרדת לטמיון. כי כל שפע הברכה והפרנסה באים בזכות האשה. רואים מכאן שכל העושר לא שווה מאומה כאשר אין תקשורת.

אל תחשבו, בעלים יקרים, שכאשר נתתם לה את כרטיס האשראי, זה מספק אותה ומרגיע אותה. כשאשה נמצאת ללא בעל ומרגישה בודדה, היא בורחת לקניות. עוד בושם, עוד נעלים, עוד תיק... יש לה כל כך הרבה, מדוע היא קונה עוד ועוד? הוא אשר אמרנו, חסר לה בקשר עם בעלה. ואם הבעל היה מתקשר איתה נכון, היא הייתה מסתפקת בפחות ולא הייתה צריכה תחליפים. (מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

המשכן

בפרשת ויקהל צווה משה רבנו על עשיית המשכן כליו עמודיו ואדניו. ולמדנו שהמשכן וכליו הם רמז לביתו של אדם. במשכן היתה מנורה, שולחן, מזבח הזהב ובתוך בית קודש הקודשים היה מונח הארון והכרובים.

כל פרט היה מסמל משהו אחר שיש בתוך הבית. המנורה- היתה מורידה לעולם את שפע החכמה, ובבית יש לנו את הספרייה עם ספרי הקודש שמלאים חכמה. השולחן- היה מוריד לעולם את השפע של הפרנסה והמזון, כנגד זה בבית ישנו שולחן האכילה שעליו אוכלים את השפע שהקב"ה נתן לנו.

מזבח הקטורת- שעליו היו שמים את קטורת הסמים וממנו היה יוצא ריח טוב שהיה מגיע עד יריחו. (שכן יריחו נקראת בשם זה שעד לשם הריחו את ריח הקטורת שעשו בבית המקדש). כמו כן בבית צריך להשרות אורה נעימה ללא גסות ולשון הרע. והחשוב מכל הוא ארון הברית- שמעליו היו שני כרובים אחד זכר והשני נקבה רמז לאיש והאשה שבבית ובניהם השכינה שורה.

לכן הכתוב אומר בפרשת תרומה 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'. בתוך כל בית של עם ישראל.

וכן בסוף פרשת פקודי בסיום כל הקמת משכן וכליו נאמר 'וַיִּכַּס הָעָנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּכְבֹּד יְהוָה מְלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעָנָן וַיִּכְבֹּד יְהוָה מְלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן'.

גם כאן יש רמז לקשר שבין איש לאשתו בתוך הבית. מסיר לנו הזהר הקדוש את ההקשר.

בשעה שמשה סיים את בניית המשכן ענן השכינה נכנס לאהל, והשכינה כביכול היתה מתקשטת לכבוד עם ישראל, לכן משה לא יכל לבא ולהיכנס לאהל מועד, מפני שלא יפה שמשה יכנס לאהל בשעה שהשכינה מתקשטת, כמו שלא יפה שהאיש יכנס בשעה שהאשה מתקשטת.

ישנם רגעים בחיי המשפחה שלא צריכים להיות נוכחים שם. כשהאשה מתקשטת ומתפארת אסור לבעלה להיות לידה כיון שהם יפסידו את גורם ההפתעה וההתפעלות תתבטל.

תמיד צריך שיהיה דבר שמעורר להתפעלות ושמחה. וכדי לא להגיע לשחיקה בחיי הנישואין עלינו ליצור מצבים שהם מפתיעים ואז יש התרגשות וענין יום יומי.

למשל, שחקן שרוצה להחליף דמות הוא נכנס מאחורי הקלעים שם הוא מחליף תחפושת והופעה ואף אחד לא רואה אותו באותה שעה. ומיד כשהוא יוצא מהפרגוד בלבוש חדש כולם מתפעלים ומתרגשים ואז כבר אפשר לענין שוב את כולם.

הרי לפנינו לימודים חשובים ממשכן העדות שליווה את עם ישראל 40 שנה במדבר, לימודים שנכנסים אל תוך הבית פנימה ומשרים שכינה בבית. כמו שאמרו חז"ל "איש ואשה שזכו שכינה שורה בניהם".

שבת שלום ומבורך
אבנר קוזאס

בדיחה

ארבעה נידונים למוות ברוסיה נשאלים מה היא בקשתם האחרונה לפני המוות. אומר הראשון: "אני רוצה וודקה". נותנים לו וודקה והורגים אותו. אומר השני: "אני רוצה לאכול ארוחת צהרים עם אשתי". עורכים לו סעודה עם אשתו והורגים אותו. אומר השלישי: "אני רוצה להיקבר ליד לנין". הורגים אותו וקוברים אותו ליד לנין ואומר הרביעי: "אני רוצה להיקבר ליד ילצין". אומרים לו: "אבל ילצין עדיין חי" הנידון: "אין דבר, אני אחכה".

הענשה

העולם שייך לצעירים, 'תנו לחיות לחיות'. לעומת זאת, העונש הוא סוג של כפיה. היות ואנו לא אוהבים את המושג 'כפיה' נגדיר זאת כך: עונש - הגשת עזרה לילד להתגבר על דחפים שליליים.

לכל ילד יש דחפים שליליים שלפעמים קשה לו להתגבר עליהם, אז בעזרת העונש אנו עוזרים לו. לפני שניגש לטפל בנושא רגיש זה, נקדים מספר הקדמות. הקדמה ראשונה: הילד אינו שלנו, הוא אך ורק פיקדון. כשרצינו ילדים לא תמיד קיבלנו. שפכנו לבנו בתפילות, הלכנו לצדיקים, טיפלנו עם הרופאים, ולא תמיד זה צלח. וגם כאשר קיבלנו את הילדים, אין לאף אחד חוזה כמה זמן הם יישארו איתנו.

נמצא שהילדים שקיבלנו מבורא עולם הם פיקדון. הבורא הרשה לנו לחנך אבל לא התיר לנו להשפיל. אם נכניס לתודעה שלנו את ההבנה שהילדים הם לא שלנו, עוצמת ההענשה תרד, והיא תהיה עם שיקול דעת. דוגמא: הילד של השכן והילד שלנו שיחקו בחדר בכדור. למרות ההתראות שלנו, הילד השובב של השכן המשיך לשחק בכדור. בשלב מסוים הוא בעט בכדור ושבדור. במנוחה.

אנחנו יודעים שלא הילד שלנו שבר את המנורה אלא הילד של השכן. בדרך לחדר אנחנו משננים לעצמנו - 'זה לא הילד שלנו זה הילד של השכן'. כשנפגוש בו, עוצמת התגובה תהיה מרוסנת, ונאמר לו ברפנות - אמרנו לך לא לשחק בכדור, זה ממש לא בסדר מה שעשית... נחשוב לעצמנו, אם זה היה הילד שלנו, כיצד היינו מגיבים, ובאיזו עוצמה...

כל חברה בעולם מנוהלת באופן של שכר ועונש. כאשר מבצעים פעולות חיוביות ומועילות שלא סותרות חוקים וכללים, מקבלים שכר ובנוסחים. אבל כשעושים דברים המנוגדים לחוק ולכללים, מקבלים עונש. דוגמא נפלאה לכך, הם חוקי התעבורה. אם לא שומרים על הכללים הנכונים, יכולות לקרות תאונות, וכדי למנוע זאת אוכפים את החוק על ידי פעולות ענישה. גם תורת ישראל בנויה על מערכת של שכר ועונש, ישנו יגן עדין וישנו יגיהנום. מערכת זו אינה רק בעולם העליון הרוחני, אלא גם בעולם שלנו, העולם הזה.

לדוגמא: כשאדם מכבד את הוריו, הוא זוכה לאריכות ימים. וכאשר הוא הולך בחוקות התורה הוא זוכה לשפע כלכלי, לבריאות איתנה ולפריחה ושגשוג בחברה. לעומת זאת כאשר האדם לא הולך בחוקות התורה ובדרך הישר, הוא סובל מזה, מכיון שהוא נענש בידי שמים, וגם עונשים אותו בבית הדין. נמצאנו למדים שענישה היא חלק מהחינוך, אך היא נושא רגיש וטעון. מצד אחד רוצים לקדם את הילד, ומצד שני לא רוצים לפגוע בו, ולא ללחוץ עליו יותר מדי.

אם כך, מהי ההגדרה הנכונה של המושג 'עונש'? אנחנו חיים בדור של חופש, חירות, הגנה על החלש, ומוקפים בסיסמאות כגון:

סיפור לשבת

המקובל הגאון הרב שלמה אלישיב זצ"ל

פעם ר' אריה לוינ' נפגש עם אחד מידידיו והלה הקיפו בספקות מסביב לחוכמת האמת. באותו יום הזמין שליחו של רבי שלמה אלישיב את רבי אריה לבוא אצלו באופן דחוף. לאחר בואו שוחח עמו רבי שלמה והעלה בפניו תשובות לכל אחד מהספקות, שאותו ידיד העלה בפניו. הרבנית סיפרה בתום לב, כי במשך שנים שמעה מחדרו של רבי שלמה קול נוסף הלומד אתו קבלה, אבל לא הרהיבה עוז לשאול את בעלה בדבר הקול, שהיא שומעת מחדרו.

כדי להבין, עד כמה גדולה כוחה של מילה טובה מסופר כי אל רבינו הגיעה משלחת רבנים שנשלחו על ידי רבינו הגאון הבן איש חי זצ"ל, להביע בפניו את התועלת העצומה, שיש להם מספרו החשוב 'לשם שבו ואחלמה', מששמע זאת פרץ בבכי ואמר להם בכאב עצור: "אם הייתם באים כמה שנים קודם, הייתי מחבר עוד ספר בנושא זה, אבל אני לתומי חשבת, שהספר שכבר הוצאתי לאור לא מעסיק אף אחד ואין דורש אותו, ולכן לא היה לי את הכוח והמרץ לערוך עוד כרך בסדרה, אבל, אם הייתי יודע, כמה תועלת הביא הספר, היה זה נותן לי את העוז והכח לחבר עוד ספר. אבל כעת מאוחר, כי אין זה כבר בכוחי!".

בשנת ה'תע"ר היה לאחד ממקורביו משפט פלילי אשר עפ"י החוק היה צפוי לקבל עונש של מאסר ממושך ועבודת פרך. אותו האיש פנה לרבינו והודיע צערו לפניו. רבינו כיוון את השעה להתפלל בעת המשפט ולמרבה הפלא ובניגוד לכל התחזיות יצא הלה זכאי לגמרי בדין, וכל העיר רעשה מכוח תפילתו של ה"לשם" שבקעה רקיעים.

סיפר ר' אליהו דושניצר, שהיחפץ חיים' שמע עליו, כי נוסע הוא לעיר שאוול ושלה אחריו את חתנו לומר לו, שישתדל לראות את פני רבינו שלמה אלישיב, בטעמו "שכן בעולם הזה עוד ניתן לראותו, אך בעולם הבא, מי יודע אם נזכה לכך".

ועוד הוסיף ואמר: "אנחנו בונים למטה ומכוונים נגד מעלה, אך הוא הקדוש, באשר נהירין לו שבילי עולמות עליונים, הרי הוא בונה בשמים באופן ישיר עליותי". גדולי הדור הגדירו אותו "מארי דרזין", ו"גאון עולם בחוכמת האמת". החזון אי"ש העריך מאד את כתביו, ונסע עד למקום מרוחק על מנת לקנות אותם, הוא החשיבו כאחד מתלמידי הגר"א המקובלים.

הגאון הרב יעקב ישראל פישר זצ"ל

בעת שרבינו חלה, נזקק הוא לניתוח דחוף, אולם עקב גילו וחולשתו הרבה, חששו הרופאים להרדיומו, ואפילו בהרדמה מקומית בלבד. והנה לתדהמתם, הצדיק נענה להם, שנכון הוא שיבצעו את הניתוח בלא הרדמה כלל. ניסו לתאר בפניו, כיצד מנתחים וחותכים לאורך ולרוחב, בעוד שעליו להימנע מכל תזוזה, וכן את הכאבים הכרוכים בטיפול, אבל הוא נותר בשלו והגיב: "זה בסדר, אני אתעמק בסוגיה". בשעה היעודה, החלו הרופאים במלאכתם, וכל אותה שעה הרב שכב ללא ניע. כשהסתיים הניתוח, חשו בניו הדואגים, אבל מחמת עומק ריכוזו, לא הרגיש בהיכנסם. כשניעור משרעפיו, סיפר, שבחסידי שמים לא חש במעשה הניתוח, ואמר, שהכין אז את היסוד לדרשת 'שבת הגדול'.

אחד מראשי הישיבות בחו"ל, הגיע עם קבוצת בחורים. ראש הישיבה פנה לבית רבינו והפציר בו שיעתר לבקשת התלמידים שיבחן אותם על לימודיהם. "אם הרב יבחן אותם, יהיה בזה חיזוק גדול עבורם". ואכן בשעת בוקר הגיעו כעשרים בחורים עם ראש ישיבתם, ונכנסו כולם לחדרו של הרב"ד. והנה להפתעתם ביקש הרב"ד מכל הבחורים לצאת מהחדר וביקש, שיישאר רק תלמיד אחד. לאחר שיצאו, פנה הרב"ד לראש הישיבה ואמר: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא".

כך ישב הצדיק עם כל בחור בנפרד ובחננו. הבחינה נמשכה שעה ארוכה עד זמן מנחה. משנסתיימה הבחינה, נכנסו כולם לחדר וראש הישיבה שאל: "כיצד שולטים הבחורים בחומר הנלמד?" השיב הרב"ד: "כולם ענו. אחד יותר ואחד פחות אך כולם ענו". כשהלכו לדרכם הסביר את פשר הנהגתו: דעו לכם מהי הלבנת פנים. אי אפשר לבחון בחור, בזמן שיושב שם בחור אחר, שכן אם לא ידע לענות, הרי חברו יראה בקלונו. איני יכול לתת יד לדבר כזה. הסכמתי לבחון, אך חלילה שתצא תקלה.

עם כל גדלותו העצומה, נהג בפשטות ובענווה עם תושבי שכונת מגוריו והיה משתדל להשתתף בשמחת כל אחד ואחד מהם. הוא גם הקפיד להגיע בזמן, שלא ייאלצו להמתין לו חלילה. והיה מעדיף להמתין למוזמנים, ובלבד שלא יצטרכו להמתין לבואו. סיפר אחד התושבים: "בבואי לגור בשכונה ערכתי שמחת 'שלום זכר' בביתי. כנהוג, תליתי פתק בבית הכנסת להזמין את ציבור המתפללים. לא הזמנתי את הרב באופן אישי שכן לא עלה בדעתי להטריח אותו לבוא לביתי. להפתעתי הרבה הופיע הרב"ד, חשתי שלא בנוח והתנצלתי. אך הרב"ד לא הבין על מה אני מתנצל. "ראיתי פתק, שאתה עושה 'שלום זכר' והגעתי" - אמר בפשטות.

הגדה של פסח

הדיש! הדיש! הדיש!

הגדת 'אבות לבנים' מאת הרב אבנר קוואס שליט"א
עם הדרכה להורים להפעלת הילדים
כדי להפוך את ליל הסדר למרתק

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות | בטל': 02-5370271

להזמנת הרב אבנר קוואס
להרצאות, כנסים וימי עיון

9421* שלוחה 4

